

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ:Γ...

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΕΥΘΥΣ ΚΑΙ ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

ΣΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις του ευθύ λόγου	γίνονται στον πλάγιο λόγο
1. Οι αποφαντικές προτάσεις Δε θα βρέξει σήμερα	1. Δευτερεύουσες ειδικές Είπε ότι δε θα βρέξει σήμερα
2. Οι προτάσεις επιθυμίας Σήκω αμέσως όρθιος	2. Δευτερεύουσες βουλητικές Τον διέταξε να σηκωθεί αμέσως όρθιος
3. Οι ερωτηματικές προτάσεις Πού γύριζες όλη μέρα;	3. Δευτερεύουσες πλάγιες ερωτηματικές Τον ρώτησε πού γύριζε όλη μέρα.
4. Οι δευτερεύουσες προτάσεις Βάλε μου να φάω (βουλητική) Το ξέρω ότι έπαιζες (ειδική) Θα έρθω, όταν μπορέσω (χρονική) Φεύγω, επειδή βαρέθηκα (αιτιολογική) Μαρία, αν θέλεις, έλα (υποθετική)	4. Παραμένουν δευτερεύουσες Ζήτησε να του βάλουν να φάει (βουλητική) Του είπε πως ήξερε ότι έπαιζε (ειδική) Του φανέρωσε ότι θα έρθει όταν μπορέσει (χρονική) Ανακοίνωσε ότι φεύγει επειδή βαρέθηκε (αιτιολογική) Είπε στη Μαρία ότι αν θέλει μπορεί να πάει (υποθετική)

ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

Το α' και το β' πρόσωπο Πήγα στον κινηματογράφο πού πήγες εχτές	γίνονται γ' πρόσωπο Πήγε στον κινηματογράφο πού πήγε εχτές
---	--

ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΣ

Το α' πρόσωπο ειδοποίησέ με θα σε ειδοποιήσω	γίνεται γ' πρόσωπο να τον ειδοποιήσει θα τον ειδοποιήσει
--	--

«Θα πάμε εγώ κι εσύ κι αυτός»	ή παραμένει το ίδιο «ότι θα πάμε εγώ ο Πέτρος κι ένας άλλος
Το β' πρόσωπο «θα σε ειδοποιήσω» «Θα πάμε εγώ κι εσύ»	γίνεται γ' πρόσωπο «θα τον ειδοποιήσει» ή γίνεται α' πρόσωπο «ότι θα πάμε αυτός, εγώ

ΣΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑΣ

Η προσωπική αντωνυμία Θα πάμε εγώ κι εσύ κι αυτός Θα πάμε εγώ κι εσύ κι αυτός	μπορεί να παραμείνει ότι θα πάμε αυτός, εγώ κι ένας άλλος ή να γίνει οριστική ότι θα πάνε ο ίδιος και κάποιοι άλλοι
Η δεικτική αντωνυμία Θα πάμε εγώ κι εσύ κι αυτός	μπορεί να γίνει αόριστη ότι θα πάνε ο ίδιος και κάποιος ακόμα

Η ΑΡΝΗΣΗ

Οι πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις έχουν άρνηση **δε(ν)** (όταν υπάρχει **να, έχουν άρνηση μη[ν]**) και εκφέρονται με οριστική που εκφράζει κάτι πραγματικό ή μια δυνατότητα και υποτακτική που εκφράζει απορία,

π.χ. Απορούμε όλοι οι φίλοι του γιατί δεν έρχεται στις εκδηλώσεις τελευταία. Φαντάζεσαι τι θα μπορούσε να πετύχει με λίγη προσπάθεια παραπάνω; Αναρωτιέμαι γιατί να μην έρχεται ακόμα.

Δραστηριότητα 1 10'

α. Να διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις και να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από τη λίστα που ακολουθεί. Κάθε λέξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο μία φορά. Χρησιμοποιήστε τη λέξη που ταιριάζει καλύτερα στο νόημα κάθε πρότασης.

εξετάζω, παρουσιάζω, αναζητώ τους λόγους, αναφέρομαι, σκιαγραφώ, διατυπώνω την άποψη, σχολιάζω, επιχειρώ να, υπερασπίζομαι, απορρίπτω, καταγγέλλω, καταλήγω στο συμπέρασμα, καθορίζω, διευκρινίζω

β. Να εντοπίσετε ποιες από τις παραπάνω προτάσεις είναι στον ευθύ και ποιες στον πλάγιο λόγο. Στη συνέχεια να τις μεταφέρετε στην άλλη κατάσταση.

Προτάσεις:

1. Στο δοκίμιο αυτό, θα _____ την επίδραση της τεχνολογίας στην καθημερινή μας ζωή.
.....
.....
2. Προκειμένου να κατανοήσουμε το πρόβλημα, πρέπει πρώτα να _____ τους λόγους πίσω από αυτό.
.....
.....
3. Ο συγγραφέας _____ την ιδέα ότι η φύση πρέπει να προστατευθεί με κάθε κόστος.
.....
.....
4. Όταν _____ μια υπόθεση, είναι σημαντικό να είμαστε αντικειμενικοί και δίκαιοι.
.....
.....
5. Ο δημοσιογράφος _____ τις δηλώσεις του πολιτικού, για να διευκρινίσει τη θέση του.
.....
.....
6. Στην ομιλία του, ο υπουργός _____ το πλάνο για την οικονομική ανάκαμψη της χώρας.
.....
.....
7. Προκειμένου να πείσω τους ακροατές μου, _____ μια σαφή και λογική επιχειρηματολογία.
.....
.....
8. Ο ακτιβιστής _____ τις άδικες πολιτικές που εφαρμόζονται κατά των μειονοτήτων.
.....
.....
9. Αντί να _____ την πρόταση, προσπάθησα να βρω μια συμβιβαστική λύση.
.....
.....
10. Αφού αναλύσουμε όλες τις παραμέτρους, _____ στο συμπέρασμα ότι χρειάζονται περαιτέρω μέτρα.
.....
.....

11. Το πρώτο βήμα σε κάθε συζήτηση είναι να _____ το θέμα με ακρίβεια και σαφήνεια.

.....
.....

12. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, _____ να καταλάβω τις απόψεις όλων των πλευρών.

.....
.....

Δραστηριότητα 2

5'

Να δημιουργήσετε από μία πρόταση για τρεις από τις παραπάνω λέξεις που δεν χρησιμοποιήσατε, για να δείξετε ότι κατανοείτε τη σημασία τους.

.....
.....
.....
.....

Δραστηριότητα 3

10'

Διαβάστε προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και:

1. Εντοπίστε την πλάγια ερωτηματική πρόταση.
2. Αναγνωρίστε τον συντακτικό ρόλο της πλάγιας ερωτηματικής πρότασης (αν είναι **αντικείμενο**, **υποκείμενο**, **επεξήγηση** ή **προσδιορισμός**)
 1. Δεν έχω ιδέα αν θα καταφέρει να τελειώσει την εργασία εγκαίρως.
 2. Η ερώτηση αν θα συμμετάσχουν όλοι ήταν αναπάντητη.
 3. Είναι σημαντικό πώς θα προετοιμαστούμε για τις εξετάσεις.
 4. Ο καθηγητής αναρωτήθηκε ποιος μαθητής θα παρουσιάσει το πρώτο θέμα.
 5. Το γεγονός ότι δεν ήξεραν τι να κάνουν προκάλεσε σύγχυση.
 6. Ο Γιάννης δεν είναι βέβαιος πότε πρέπει να παραδώσει το έργο.
 7. Έχει μια συνεχή απορία αν τα φυτά αισθάνονται πόνο.
 8. Δεν είναι ακόμη γνωστό γιατί η συνάντηση ακυρώθηκε.

9. Η απορία μου είναι ποιος θα αναλάβει την οργάνωση της εκδήλωσης.
10. Ο γιατρός δεν κατάλαβε πώς προέκυψε αυτό το πρόβλημα.

Δραστηριότητα 4 10'

Διαβάστε προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και αφού εντοπίσετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις, να σχολιάσετε την άρνηση που χρησιμοποιείται.

1. Δεν γνωρίζω γιατί να μην έχει έρθει ακόμα στο σπίτι μας.
2. Σκέφτηκες ποτέ τι θα γινόταν αν δεν είχες φύγει από εκείνη τη δουλειά;
3. Φαντάζεσαι γιατί δε θέλουν να σε προσκαλέσουν στο πάρτι;
4. Αναρωτιέμαι γιατί να μην ήθελε να μιλήσει μαζί σου.
5. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί δεν έστειλε το μήνυμα.
6. Σκέφτεσαι μήπως να μην προσπαθήσει τόσο σκληρά;
7. Η Ελένη απορεί γιατί δεν της απαντά κανείς στα μηνύματά της.
8. Ρώτησα τον Κώστα αν δεν είχε δει το σημείωμα που άφησα.
9. Δεν είμαι βέβαιος γιατί δεν του είπε την αλήθεια.
10. Αναρωτιέμαι αν να μην είναι καλή ιδέα να ξεκινήσουμε αύριο.